

fedett; fegyverem csövét lassan előre tolvá s azt a fa oldalához támasztva, végre a még folyton dürgő Othellót czélba vettem. Egy gyöngye érintés a ravaszon s a dörrenés után, átlátszó füstfelhő közt egy feledhetlen kép: — a fajt tompán zuhant le a hóáztatta földre.

Többszörösen visszhangzottak a bérczek a fegyverdörejtől, mely máig is fülemben cseng.

Brassó, 1901. április hó 19-én.

Lázár Lajos.

A kutya-félék ivarok szerint való megnevezése.

Méhely Lajos Brehm-féle „*Állatok világa*“ című magyarító munkájában (22. füz.) idevágólag az alábbi érdekes nézeteinek ad kifejezést:

A farkas hímjét már *Fábián* József (Természeti história, 179', p. 495) „*kan*“ -nak nevezi, de a nőstényére nem tud külön nevet. (»Ha valamely állatnak ura nem lehet maga, a' nyösténje segít néki. A *kan* farkas egyfelől hajtja és a *nyöstén* más felől; s ekképpen végre az elfáradt vad ketske, körmeire kerül«).

Arany János is ugyanígy különbözteti meg a két nemet (Toldi, ötödik énekében):

»Mert a mint a *nöstény* öltre ment s birokra,
Megszorítja torkát Toldi két marokra:

Akkor fogja Toldi, jót kanyarít véle,
És a *kanhoz* vágja, mely rohan feléje«.

Újabb vadászati irodalmunk a kutya-félék (kutya, farkas róka,) nőstényét „*szuka*“ néven emlegeti, a mely azonban nem más, mint a nőstény kutyának csaknem az összes szláv nyelvekben, de különösen a lengyelben és a tótban mostanság is ugyanebben az alakban használatos megjelölése. Ez általánosan ismeretes, de *Reichenbach* is bizonyítja, a ki »*Die Raubsäugethiere, 1852*« című munkájának 125. lapján a kutyának 96 nevét sorolja fel s ezek közt ezt is: »*Slavonisch, Polnisch: pess, Hündin: Ssuka*«.

A régibb magyar nyelvben a szuka szó teljességgel ismeretlen. A Nyelvtörténeti Szótár tanúsága szerint (III. 1893, p. 337) csak egy magánlevélben fordul elő (Magyar Leveles Tár, II 2.) ilyképen: »*Wisel gondot az daro dolgára es az zuka ytatasara ys*«. Hogy ez a zuka csakugyan nőstény kutyát jelent-e, az épen nem bizonyos, mert hiszen a kutyát nem szokás itatni, oly mértékben pedig épen nem, hogy itatását valakinek különös gondjába kellene ajánlani. *Szinnyei* József Táj-szótárában (II, 1898, p. 608) mindössze is egy határo-

zott adatra akadunk, nevezetesen Hajdú-Szovátán ismerték a szuka szót említett jelentésében.

A második, általános adatnak (Székelyföld) nem tulajdoníthatunk fontosságot, mert bizonyos, hogy a szuka szó a Székelyföldnek legalább nagyon sok vidékén teljesen ismeretlen.

Ugyanígy állunk a Dunántúllal is, a miből mintha az tűnnék ki, hogy ezt a szót a magyar nép legfeljebb a tótsággal ölelkező vidékeken ismerheti. Erre vall *Hanák* János könyve is, (Természetrájs I., 1848), melynek 70. lapján többször is szó esik a szukáról. A szuka szó tehát, a nélkül, hogy bármikép is idomult volna a magyar nyelv szelleméhez, nyelvünk tisztaságának a rovására került irodalmunkba s így — triviális értelmét nem is tekintve — semmikép sem nyeresége nyelvünknek. E helyett sokkal megfelelőbb az ősmagyar „*emse*“, melyet tiszta magyar vidékeken nemcsak a kocza helyett, hanem a Magyar Táj-szótár tanúsága szerint (I. k, p. 488) Tolna- és Zalamegyékben, sőt a Palóczság közt is mindenféle nőnemű állat (szamár, madár, nyúl) megjelölésére használnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. L. földbirtokos úrnak. Apró szívességeket mindig szívesen teszünk lapunk barátainak. — Mi *dr. Máthé Lajos* fogorvost ajánlhatjuk. Tessék őt felkeresni, bizonyára segíteni fog baján. Mostani műterme (régii lakásáról elköltözött): *Váczi-utca 34. (Klotild-palota.)*

V. I. úrhölgynek. A „*Minden él*“ cz. dolgozatát besoroztuk. Üdvözet.

Emilia. Nevét kérünk.

B. P. Baja. Legközelebb válaszolunk. Most helyhiány miatt nem lehet.

B. hadnagy úrnak. *Gustav Fückert Weipert.* Tessék árjegyzéket kérni.

Egy igen finom alig használt 16-os kaliberű, remekül vésett lankaster-fegyver (Springer bécsi udvari puskaműves készítménye): vadászat felhagyása miatt eladó. Bővebbet a szerkesztőségben.

Egy Winchester golyós fegyver 35 forintért eladó. Czim a szerkesztőségben.

„Utmutatás a növénygyűjtéshez“. Igen gyakorlatias, ajánlható mű, ára 60 fillér.

Egy 450 forintos pompás 16-os kaliberű angol sörétes-fegyver vadászat felhagyása miatt 175 forintért eladó. Bővebbet a szerkesztőségben.



FOTO-CZINKOGRAFIAI MŰINTÉZET.

MŰÖSSZETI SOKSZOROSÍTÁSOK.

Clichéék folyóiratok, könyvek, árjegyzékek és tudományos művek számára.

Kitűnő kivitelben, legjobb módszerek szerint előállítva.

— Jutányos árak. —

Czim csakis: BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 30. szám.

TELEFON: 18—99.

„A TERMÉSZET“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intéze-e.

5602.901. Nyomatott Markovits és Garainál, Budapest, Lázár-utca 18.